

ERITREAN REVOLUTIONARY DEMOCRATIC FRONT

ምስጢር ተዓዋታይነትና ነሊሊ፤

አብ ተዓዋታይነት ቃልሲ ወሳኒ ተራ ዘለዎ ህዝቢ ምዃኑ ተደጋጊሙ ዝተነገረ ሓቂ እዩ። ምኽንያቱ ናይ ኩሉ ነገር ፍልፍል ባዕሉ ስለዝኾነ። ንሱ ዘይኣመነሉ፣ ዘይተሳተፎ፣ ዘይሓገዘን ዘይሓብሓቦን ቃልሲ፣ ከይወዓለ ከይሓደረ ይሃጉግ፤ ወይ ድማ ስልክም እናበለ ከይዱ-ከይዱ፣ ዘይተርፍ ናይ ሞት ጽዋዕ ምቕባሉ ግድንግድ፣ ካብ ናይ ሸፋቱ ምንቅስቃስ ፈሊኻ ከትርእዮ ዘይትኸእል ስለዝኾነውን፣ ኣዋድቕኡ ከፉኡ ምዃኑ ኣይተርፎን።

ህዝቢ፣ ወሳኒ ተርኡ ዝጸወት ግን፣ ብሃውራ ወይ ብስምዒት ተላዓዒሉ ኣይኮነን። አብ'ቲ ጉዳይ ሙሉእ ኣፍልጦ ክህልዎ የድሊ፤ ክዓግበሉ ኣሎዎ፤ ናተይ እዩ፤ ምእንታይ ኢሉ ዝተበገሰ እዩ፣ ዝብል እምነት ከሕድር ኣሎዎ። ስለዚ ከኣ ካብኡ ዝጥለብ ኩሉ ከበርክት ብሙሉእ ልቡን ቀልቡን ክሳተፍ ይህልዎ። ንቕሓት ተዛምዳዊኡ እንተኾነ፣ ነብሲ ወከፍ ከም ዓቕሙን ኩነታቱን፣ አብ'ቲ ንዕኡ ዝምልከት ጉዳይ ፍልጠት ከውንን፣ ናይ ባዓል-ቤት ስምዒት ከሕድርን ይህልዎ። ምስጢር ተዓዋታይነት ናይ ለውጢ ምንቅስቃስ፣ ብቕንዱ ካብ'ዚ ሓቂ'ዚ ከምዝተበገሰ እምነት እዩ።

ዝተጠመረ ፍልጠት ኣዳልዮ ህዝቢ ብጉቡእ ከኣማሰዮ፣ ኣስተማቂሩ ክውሕጦ፣ ምስ ደሙን ስግኡን ከዋሃሃድ እንተኾይኑ ድማ፣ ነዛ ሓላፍነት'ዚ እብ-ብቐዓትን ብጉቡእን ዝፍጽም፣ ካብ ህዝቢ ዝተፈጠረ ኣካል ክህሉ ግድን እዩ። እዚ ሸነኽ'ዚ፣ ኣካል ህዝቢ ኮይኑ፣ ነዚ ታሪኻዊ ሓላፍነት'ዚ ክፍጽም ዝተዓደለ እዩ። እዚ ካብ ኣብራኽ ህዝቢ ዝተፈጠረ ኣካል፣ ኣርሒቕ ዝጥምትን መንገዲ ናይ ምእማት ዓቕሚ ዝወነን፣ ኣካል ኣምሳል ናይ'ቲ ዓወት ክኸውን ዝበቐዕ ድማ፣ እቲ ካብ ኩነታት ህዝቢ ተበጊሱ ተንቲኑ ገምጊሙ ዘቐመጠ ፍታሕ፣ ናብ'ቲ ባዓል ዋና ዝኾነ ህዝቢ ከውርዶን ከስርጽን ኣሎዎ። እዚ ኣብ ናይ ምርግጋጽ ታሪኻዊ ሓላፍነቱ ብብቐዓት ክፍጽም ክሳብ ዝበቐዕ ድማ፣ ናይ'ቲ ዝምዝገብ ታሪኻዊ ዓወት መሪሕ ምዃኑ ኣረጋጊጹ ኣሎ ማለት እዩ፤ ስለዚ ኣብ ቃልሲ ምስጢር ተዓዋታይነት ዝውሰን ብህዝቢ እዩ ክባሃል እንከሎ፣ ብዘይካ'ቲ ካብ ኣብራኽ ዝወጸ፣ ንህሉው ኩነታት ገምጊሙ ናይ ቀረባን ርሒቕን ፍታሕ ኣሚቲ ጥሙር ሓሳብ ዘቐርብ፣ ዝነገረ እናመለኸ፣ ዝቐነነ እናቐነዐ፣ ዝተዛብዐ እናመዓራረየ ናይ ምምራሕ ዓቕሚ ዘለዎ ውላድ ህዝቢ ወጻኢ፣ ዝምዝገብ ኣይኮነን። ስለዚ ኣብ ዓወት ህዝባዊ ምንቅስቃስ፣ ናይ ክልቲኦም ምንባብን ውህደትን ኣማራጺ ዘይብሉ ይኸውን።

ንመእተዊ ክኾነና እዚ ካብ በልና ናብ'ቲ ብቐንዱ ክነትኩረሉ ዝደለና ኩነታት ሃርናን ዘይሰገርናዮም ብደሆታትን መፍትሒታቶምን ናብ ምድህሳስ ንስገር። ህዝብታት ኤርትራ፣ ን20 ዓመታት ሰላማዊ ፖሎቲካዊ ቃልሲ፣ ን30 ዓመታት ድማ መሪርን ነዊሕን ብረታዊ ተጋድሎ ኣካይዶም፣ ናጻን ልዑላዊትን ሃገር ከረጋግጹ ዝበቐዑዮም። ኣብ'ዚ ን50 ዓመታት ዝተኸየደ ተጋድሎ፣ ዝተረኣየ ተወፋይነት፣ ጅግንነትን ቆራጽነትን ኣብ ድሙቕ ናይ ታሪኽ መዝገብ ሰፊሩ ኣሎ። ህዝብታትና ኣብ ኢድ ተበራሪይቲ ባዕዳውያን ዝላኡ ዝወደቐት መሬቶም ሓራ ንምውጻእ ዘካየዱ ዘይሕለል ተጋድሎ፣ ብዓወት መሰሰ ዝበሉ፣ ብፍትው መንገዲ ስለዝተቐለሱ ኣይነበረን። እንታይ ደኣ፣ ነቲ ኣብ ዝባኖም ዝተጻዕነ ኣደራሶ መግዛእቲ ንምእላይ ቅድመ ግንባር ኮይኖም ዝተላዕሉ፣ ብዓቕሞም መንገዲ ከርእዮ ዝፈተኑ፣ ወፋይነት ደቆም ስለዝረኹቡ እዮም። እቲ ክሳብ 1991 ዓ.ም. ዝተኸየደ ናጻነታዊ ተጋድሎና፣ ምስ ኩሎም ጉድለታቱ፣ ውጽኢት ወሳኒ ተራ ህዝብታት ኤርትራን መሪሕ ተራ ናይቶም ካብ ኣብራኽ ዝበቐሉ ደቂን ምዃኑ ኣይንስሕቶን።

ህዝብታትና ኣብ ክሊ ጭርሖ ሃገራዊ ናጻነት ዓሰሎም፣ ከም ሓጺን ተሪሮም፣ ጽንኩር መድረኽ ተጻዊሮም ክጋደሉ ስለዝበቐዑ፣ ሓርነቶም ብቐልጽምም ዘረጋገጹ ክኾኑ እንከሎ፣ ብሕታዊ ሕርያኦም ድማ፣ ናጻነትን ልዑላውነትን ምዃኑ፣ ብመንገዲ ሪፈረንደም ንምሕበረ ሰብ ዓለምን መንግስታትን ብዘየማትእ መንገዲ ኣረጋጊጸምዮም። ይኹንምበር ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፣ ኣብ ቅድመ ግንባር ኮይኖም ዝተኸሸሙ ሓርነታት ተጋደልን ኣባላትን ድማ ብፍላይ፣ መጻኢት ናጻን ልዑላዊትን ኤርትራ እንታይ ከም ትመስል፣ ብኸመይን ብመንን ትረጋገጽ ዝብሉ መሰረታዊ ሕቶታት ኣልዒሎም ዝመለሱ ኣይነበሩን። ብዱፋት፣ ሃገራዊ ናጻነት ምርካብ፣ ኩሉ ነገር ገይሮም ርእዮም፣ እቲ ብሙራሕቶም ዝወርዶም በደል፣ ሳዕቤኑ ኣብ መጻኢት ኤርትራ ብጉቡእ ከንብቡዎ ኣይበቐዑን። ኣማዕድዮም ጸጸቡቕ እናተመነዩ፣ በቶም ዝምዝገቡ መስተንክር ዓወታት ተዓብሎም፣ ውዒሉ ሓዲሩ ኣብ ዝባኖም ሸሽ ክብል፣ ብውሽጡ ዝዳሎ ዝነበረ ብኢሳያስ ዝተመርሖ ጉጅለ ከስተብህሉሉ ኣይከኣሉን። ብኣንጻሩ ናይ ርሒቕ ሓዲግኡ ከይተገንዘቡ፣ ብናታቶም ጅግንነታዊ መስዋእቲ ዝምዝገቡ ዝነበሩ መስተንክር ዓወታት፣ ናይ ሓዲ ላዕለዊ መራሒ ዝኾነ ክብርን መዳመቕ ክኾኑ እንከሎ፣ ብዝያዳ ከጸባብቐን ከሰራሰሩዎን ደኣምበር፣ ውልቀ ምልክነት ኣብ ምስዕራር ዘለዎ ኣሉታዊ ሳዕቤን፣ ብኢጋሑ ኣይተገንዘቡዎን።

ፈኸም እናበለ ዝመጸ፣ ውልቀ ምልክነትን ገባቲ ኣተሓሳስባን፣ ሱሩ ክሰፍሕ እናገበረ ዝመጸ ግብረ እክይ ኢሳያስ፣ ኣብ ጽባሕ ሓርነት ቤተ-መንግስቲ ኣስመራ ምስ ኣተወ፣ ነቲ ንነዊሕ ዓመታት ዝተዳለወሉን ባይታ ዘጣጥሓሉን መላኽን ገባትን ስርዓተ ኣገዛዝኡ፣ ኣብ ኣደባባይ ከቃልሖ ኣዋርሕ ኣይሓከመን። ሃገራዊ ናጻነት ኤርትራ፣ ብቐንዱ ብወሳኒ ተሳተፎ ህዝብታትና ዝተረጋገጸ ምዃኑ ዘይከሓድ እዩ። ብተወሳኺ፣ እኩብ ድምር ውጽኢት ናይቶም ካብ መስከረም ሓዲ 1961 ዓ.ም. ጀሚሮም እናተጋደሉ ዝመጹ ዝተፈላለዩ ፖሎቲካዊ ውድባት ምዃኑ ካብ ማንም ዝተሰወረ ኣይኮነን። ብርግጽ፣ ከም ሳዕቤን ኩናት ሕድሕድ፣ ካብ መጀመርያ ሰማንያታት ጀሚሩ፣ ኣብ ሜዳ ኤርትራ ልዕልነት ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ(ህግሓኤ)

ተረጋጊጹ እየ። ካብዚ እዋንዚ ንደሓር ዘሎ መሪር ወታዕራዊ ግጥምን፣ ንሃገርና መሊኡ ሓራ ዘውጸእ ስትራቴጂካዊ መጥቃዕትን፣ በዚ ውድብዚ ዝምራሕ ስራዊት ዝተፈጸመ ምዃኑ ኣሉ ዝባሃል ኣይኮነን። ይኹንምበር ክሳብ ምጅማር ሰማንያታት፣ መግዛእታዊ ስርዓት ሃይለስላሴ ይኹን ፋሽስታዊ ስርዓት ደርጊ ብወታዕራዊ ሓይሊ ኣብ ምድኻም ዕዙዝ ተራ ዝነበሮም፣ ካብኡ ንደሓር ድማ፣ ንሓይሊ መግዛእቲ ኣብ ምድኻም ኣብ ዜናውን ዲፕሎማሲያውን መዳይ ኣወንታዊ ተርኣም ዝተጻወቱ ፖሎቲካዊ ውድባት ምንባሮም ዝተኸወለ ምስጢር ኣይኮነን።

ይኹንምበር ርእሰ ፋሽስቲ ኢሳያስ፣ ካብ ሜዳ ጀሚሩ፣ ፖሎቲካዊ ስልጣን ሃገር ብሓይሊ ናይ ምብሓት ጥሙሕ ከተግብር ስለዝተበገሰ፣ ኣብ'ቲ ብ20 ሰነ 1991 ዓ.ም. መዓልቲ ሰማንያታት፣ "ካብ ሎሚ ንንዩው ናይ ውድባት ሓሸውዩ ኣይፍቀድን፤ ብሸም ውድባት ምጥቕስ፣ ከም ከቢድ ወንጀል ዝቐጸዕ እዩ፤ . . . ብዝብል ፋሽስታዊ ኣዋጅ፣ ናጻን ሰላማውን ምንቅስቓስ ከምዝዓፈኖ ዝፍለጥ እዩ። ርእሰ ፋሽስት ኢሳያስ ምስ ጉጅልኡ፣ ገና ካብ ሜዳ ጀሚሩ፣ ኣብ ናይ ህዝብታትና ወሳኒነት ዝተመሰረተ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ናይ ምህናጽ ራእይ ከምዘይነበሮ ብዘሓት መረዳእታት ምቕራብ ይከኣል እዩ። መጻኢት ኤርትራ ብድልዩታት ኢሳያስ ተመቲራ ዝተዓቀነት ክትከውን ዓሊሙ ዝተብገሰ ብምንባሩ፣ ንጅግንነትን ተወፋይነትን ተጋደልትን ሓፋሽ ውድባትን፣ ንውልቀ ዝናኡ ሰማይ ኣብ ምዕራግ እናውዓሎ ዝመጸ፣ ዝወጸሉ ኣረሜን ውልቀ መላኺ ከምዝኸውን ናይ ሜዳ ተሞኩሮኡ እኹላት ምስክራት ነይሮም። እዚ ውልቀ መላኺ ዘኣብ ናጻን ሰላማዊትን ኤርትራ፣ ባዕሉ ሳይንቲስት፣ ናይ ሕገ ፈላጥ፣ መሓንዲስ፣ ኢኮኖሚስት፣ ንሱ ወታዕራዊ ሊቕ ዝኾነላ፣ እንተደልዩ ሒዞዎ ዝድቅስ፣ ዊን ክብሎ እንከሎ ድማ፣ ከም ፈረስ እናጋለበ ናብ ናይ ኩናት እቶን ዝስኸትታ፣ ውልቀ ንብረቱ ክትከውን እናሰርሐ መጻኡ። ከም ሰባት ኣእምሮ ዘለምም፣ ዓይንን ብርክን ዝተዓደሉ፣ እንተኾነ ግን፣ ኩሉ እንትነሉም ንገባቲ ኢሳያስ ኣረኪቦም፣ ናብ ሹብላ ዝበሎም ጠኒኖም ዝኣትዉ፣ ኣብ ህዝቦምን መቐልቶምን ምሕረት ዘይፈልጡ፣ ኣረሜናት ፈጠሩ እዩ። ንህዝብን ሃገርን ኤርትራ ናብዚ ሎሚ ወዲቐም ዘሎዉ ዘሕዝን ኩነታት ሸሚሙምም ዘሎ። በዚ ናይ ዕብዳን መንገዲ ድማ፣ ኤርትራ ሃገርና፣ ሰብኣዊ ዓቕማ፣ ጥሪታ፣ ንብረታን ገንዘባን ህንኩዮ ኮይኑ፣ ኣብ ከቢድ ዓዘቕቲ ወዲቓ ትርኩብ። ኣብ ውሽጢ ህዝባዊ ቃልሲ፣ ውልቃውን ጉጅላውን ረብሓኡን ናይ ስልጣን ሸውሃቱን ብቐዳምነት ከማልእ ዝወሰነ ጉጅለ ልዕልነት እንተረኺቡ፣ ዘውርዶ መዘዝ ኣዘዩ ከቢድ ምዃኑ፣ ተሞኩሮ ናጻነታዊ ገደሊ ህዝብታትና ኣረጋጊጹዎ ኣሎ።

ኣብዘን ዝሓለፍናየን ልዕሊ 27 ዓመታት፣ ርእሰ ፋሽስት ኢሳያስ፣ ኣብ ልዕሊ ህዝብታት ኤርትራ መዘና ኣልቦ ገበናት እናፈጸመ ከምዝመጸ ናይ ኣደባባይ ምስጢር እዩ። በዚ ጨካን መራሒ ዘኣ፣ ኤርትራን ህዝባን ኣብ ዘበነ ተባራሪይቲ ባዕዳውያን ገዛእትና፣ ኣጋጢሙምም ዘይፈልጥ፣ ኩሉ መዳያዊ ዕንወት ወራዳዎም ኣሎ፤ ብህዝብታትና ተሓንጊሩ፣ ተጠቂሩ፣ ተጠቢሩ፣ ተሓብሒቡን ከውሊ ረኺቡን ንህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ(ህ.ግ.) መሪሖ፣ ዓወት ተጸምቢሉ ናብ ስልጣን ዝበቐዕ ኢሳያስ ምስ ጉጅልኡ፣ ኣብ ዕድመ ስልጣኑ እዚ ኹሉ ጭካነ ዘውረደ ንምንታይ እዩ ዝብል ሕቶ፣ ኣብ ኤርትራውያን ሓባራዊ መልሲ ከይረኸበ ዝጸንሐ፣ ሎሚውን ሕንቅል-ሕንቅሊ ተይ ኮይኑ ዝቐጸል ዘሎ እዩ። ሙሁራንን ተመራመርትን ዝኾኑ፣ ቅዱምን ድሑርን ናይ ቃልሲ ተሞኩሮታት ዝፈልጡ ወገናት ግን፣ ንጹር መልሲ ይእምቱ እዮም። እዚ ከውንነት'ዚ፣ ምስ ውልቀ ባህሪ ዝተኣሳሰር፣ ዓቕን ዝሓለፎ ናይ ስልጣን ሸውሃት ዝወለደ፣ ብምሒር ትምክሕትን ብደዐን ዝልለ፣ ካብ እምነቱ ወጻኢ ናይ ካልኣት ርእይቶ ክብሪ ክህብን ከተኣናግድን ዘይተዓደለ፣ ካብ ውድቀቱ ዘይማሃርን ብምሒር ቂምን ቅርሕንትን ሓንጎሉ ዝኸሓነ፣ መራሒ ዘርእዮ ምዃኑ የረጋግጹ እዮም። እዚ ባህርያት'ዚ ምስ ውልቁን፣ ኣብ ከባቢኡ ዓሲሎም ዝዋሰኑ ዝነበሩ ኣሳሳይትን ተደሚርኖም፣ ዝንጸባረቑ ደኣ'ምበር፣ ምስ ቤተ ሰባ፣ ሃይማኖቱ፣ ኣውራጅኡን ብሄሩን ዝተኣሳሰር ፈጹም ከምዘይኮነ የገንዝቡ። እዚ ድማ ንኢሳያስን ጉጅልኡን ብልክዕ ይገልጽ።

ብርግጽ ኮኣ፣ ርእሰ ፋሽስት ኢሳያስ ምስ ጉጅልኡ፣ ኣብ ልዕሊ ህዝብታትና ከውርዶ ዝጸንሐን ዘሎን በደላት፣ ካብ ውልቀ ባህሪ ዝብገሰ፣ ኣብ ውድቡ ህግኣኡ ድማ፣ ኣዕርዩ ክግብል ጥሙሕ ባይታ ዝረኸበ እዩ፤ ዓገብ ባሃሊ ስኢኑ ዝሳዕረረ ባህርያት እዩ፤ ምስ ትውልዱ፣ ብሄሩን ሃይማኖቱን ኣውራጅኡን ፈጹም ዝተኣሳሰር ኣይኮነን። እዚ ሓቂዚ ተሰማራኡ ከቐመጥ ዘሎዎ እዩ ኢልና ንኣምን። ኣብ ህሉው ኩነታት ሃገርና ናብ ቅኑዕ ፍታሕ ከነምርሕ እንተኾይና፣ እዚ ገምጋምዚ መገብሪና ከንገብር እንተበቐዕና ጥራሕ እዩ ባሃልቲ ኢና። ካብዚ ሓሊፉ፣ ሃይማኖታዊ እምነቱ፣ ብሄሩ፣ ኣውራጅኡን ትውልዱን እናገናጸልካ፣ ፖሎቲካ ክትሰርሕን ፍታሕ ክትእምትን ምፍታን፣ ንኤርትራን ህዝብታታን፣ ናብ መንገዲ ጥፍኣት ዘምርሕ፣ ናብ ከወጹዎ ዘይክእሉ ዓዘቕቲ ዝሸምም ምዃኑ ብጉቡእ ምግንዛብ የድሊ። እዚ ርእይቶ'ዚ ካብ መን ይምጻእ ብዘየገድሰ፣ ርእሰ ፋሽስት ኢሳያስ ኣብ ዝሓለፉ ልዕሊ 28 ዓመታት ዘውረደልና መዓት፣ ብኸልእ መልከዑ ምድጋም እዩ፤ ይቐረ ዘይባሃሎ ዝኸፍኣ ወንጀል ኣብ ልዕሊ ህዝብታትና ምፍጻም ምዃኑ ከነሰምረሉ ንደሊ።

ህዝብታት ኤርትራ፣ ኣብ'ቲ ዝሓለፉዎ ናይ 50 ዓመታት መሪርን ነዊሕን ፖሎቲካውን ዕጥቃውን ተጋድሎ፣ ካብ ሃገራዊ ናጻነትን ልዑላውነትን ኤርትራ ምርግጋጽ ዘይሓልፍ ኣመራርሓ ዝህብ ሸነኽ ንላዕሊ ኣይተዓደሉን። እዚ ሓቂዚ ኣብ'ቲ ነዊሕን መሪርን ብረታዊ ተጋድሎና እናተንጸባረቐኻ ዝመጸ እንተኾነ፣ ክብደቱን ሓደግኡን ብኢጋኡ ዝተለለየ ኣይነበረን። ኣብዘም ዝሓለፉ 27 ዓመታት'ውን ሓደ ሓደ ፖሎቲካዊ ሓይልታትን ውሱን ክፋል ህዝብና ደኣ'ምበር፣ መብዛሕትኦም ህዝብታት ኤርትራ፣ በዚ ጨካን መራሒ ዝወርዶም በደልን ዝኣልመሎም ዝነበረ ሸርሕታትን፣ ብጉቡእ ኣለልዮም ንምምካቱ ከይተላላዩ እዮም ጸኒሖም። ን27 ዓመታት ብዘይ ምርጫ ህዝቢ፣ ብዘይ ሃገራዊ ቅዋም ብኢደ ወነኑ እናገዝኣ፣ ብዘይ ፍርድን ሕግን ዜጋታት ኣብ ጎዳጉዲ ክማስኑን ክሓቁን እናገበረ፣ ማሕበረ ቁጠባዊ ሂወት ህዝብታትና እናረመሰን መጻኢ ዕድል መንእሰያት እናጸልመተ እንከሎ፣ ማስኬራ ሃገራውነት ተጎልቢቡ ይጓዓዝ ብምንባሩ፣ መብዛሕትኦም ህዝብታትና ጸር ጭቆና ከቢዱምም ኢሕሕ እናበሉ እንከለዉ፣ ኣፎም ከፊቶም ከቃወሙ ይኹን ኣብ ቅርዓት ወጺኦም ዓገብ ከይበሉ ጸኒሖም እዮም። እዚ ዓቕን ዝሓለፎ ተጻዋርነትን ስቕታን ድማ፣ ንርእሰ ፋሽስት ኢሳያስ ከቫድኖን፣ ንዕቀቱ ኣብ ዝላባለ ጥርዙ ብምብጽሑ፣ ኣብ ልዕሊ ሃገርና ዘይተኣደነ ዕንወት ኣውራዳ ኣሎ።

ንኹሉ ነገር ደረት አሎም፤ ሐንቲ መዓልቲ፡ "ካብ ተኸርሚኻ ሞት አሳፊሕካ ሞት ይሓይሽ ዝባሃለሉ እዋን ከመጽእ ግድን እዩ ነይሩ። ንዘልአለም አደራዕ ጭቆና ተሸኪሙ ዝጓዓዝ የልቦን፤ እነሆ ድማ መዓልቲ ኣኹሉ። ናይ ኢሳያስ ንዕቅታን ብደቦን ብሓደ ወገን፡ ዕውር ናይ ስልጣን ጥሙሕ ድማ፡ ቤቲ ካልእ ወገን፡ ደረት ሰጊሩ። በዝሒ ህዝብታት ኤርትራ ውሒዱም፤ ድንግል ሃብትን ጂኦግራፊያዊ ክለ ሃገርናን ንኢሱዎን ጸቢቡዎን፤ ልዕሊኡ መጠን ህዝብን ሰፊሕ ጂኦግራፊያዊ ከባብን ዝገዝአሉ ዕድል ተራእዮም፤ ስለዝኾነውን፡ ክብሪ ህዝብታት ኤርትራ ዘዋርድ፤ ናጽነትን ልዕላውነትን ሃገርና ኣብ ሓደጋ ዘውድቕ መደረታት ከስምዕ፡ ሕቡአት ስምምዓት ክፈራረም ተራእዮ። ባቃ ነገር ዓለም ናይ መወዳእታ ኮይኑ። ህዝብታት ኤርትራ፡ ኣብ ክለ ናጽን ልዑላዊትን ሃገሮም፡ መከራን ግፍዕን ተጻዊሮም፤ መጻኢኦም እናጸልመተ እንከሎ፡ ትዕግስቲ መሪጻም ጸኒሖም እዮም። ይኹንምበር፡ ብእኣፍ ሰማኢታትን ስንኩላንን ዝተረከቡዎ ናጽን ልዑላዊትን ሃገር፡ ብሸርሒ ክትገብጥ ይዋደደላ ምህላወ ምስ ተመልከቱ ግን፡ ልዕሊ ዓቕን ኮኖም፤ ተጻዋርነቶም ተጸንቂቑ፤ ካብ ስቕታ ተበራቢሮም፤ ብዘይካቶም ብውልቃዊ ረብሓኦም ዝዓወሩ፡ ሃገር ትሸየጥ ትለወጥ ዘይእንታዮም ውሑዳት ጥራሕ እንተዘይኮይኖም፡ ደገፍቲ ገባቲ ኢሳያስ ዝጸንሑ ወገናትውን፡ ናብ ቅርጻት ወጺኦም ደጊም ይኣክል ክብሉን ኣብ መሰርዕ ደለይቲ ለውጢ ክሰለፉን ተራእዮም። ስለዝኾነውን እቲ ንልዕሊ 27 ዓመታት ዝጸንሑ ተጻዋርነት ስቕታን ተሰይሩ፡ ርእሰ ፋሽስት ኢሳያስን ጉጅልኡን ንሓንሳብን ንሓዋርን ንምጉሓፍ፡ ኣብ ውሽጢ ሃገርን ኣብ ዲያስፖራን፡ ናይ ህዝብታትና ምልዕዳን ቃልስን ብርእዮ እናገላገሉ ክኸይድ ይረኣ ኣሎ፤ ካብ ኣርዑት ፋሽስታዊ ምሕደራ ክገላገሉ ምሒር ዝተሃንጠሎን ካብኦም ዝጥለብ ንምኽፋል ድሉዋት ዝኾኑሉ እዋን በጺሖም ኣሎው። ኣብ ቅርጻት፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ክፍሊ-ዓለማት ክረኣ ጸኒሑ ዘሎ ምልዕዳን፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር ድማ፡ ብዓቢይቲ ሽማግሌታት ወለዲ ኣብ መድረኻት ዝቐርቡ ሕቶታት ይኹን ርእይቶታት፡ ከምኡውን ኣብ ከተማታት ብመንእሰያትናን ተማሃሮናን፡ በብእዋኑ ኣብ መንደቓት ዝጸሓፉ ናይ ለውጢ መጻዕዕታታትን ሰውራዊ ጭርሖታትን ከም ኣብነት ምጥቃስ ይከአል።

እዚ ኣብ ውሽጢ ሃገር ይኹን ኣብ ዲያስፖራ፡ ንቕድሚት ዝምርሽ ዘሎ ተቓውሞን ቃልስን ህዝብታትናን፡ ናይ ከባቢና ሃገራት ናይ ለውጢ ተርእዮታትን ተደማሚሩ፡ ዘርዓዶ ርእሰ ፋሽስት ኢሳያስ፡ ኣቓልቦ ህዝብታትና ንደገ ብምጥምዛዝ፡ ካብ ውድቀት ክድሕን ዝተፈላለዩ ሸርሕታት ክኣልም ከምዝጸንሑ ንክታተሎ ኣሎና። ብሓደ ወገን፡ ኣብ ሞንጎ ደለይቲ ለውጢ፡ ናይ ኣውራጃ ሕማማት ብምጽሕታር፡ ቤቲ ኻልእ ወገን ድማ፡ ዘበን ዝሓለፎ፡ ዝበለየ ናይ ጅብሃን ሻዕብያን ዝብል ስምዒታት ብምርስሳን፡ መንፈስ ቅርሕቲ፤ ምጥርጣርን ምርሕሓቕን ንምግዳድ ይሰርሕ ኣሎ።

ርእሰ ፋሽስት ኢሳያስ፡ ካብ ኣንጻላልዮም ዘሎ ሓደጋ ክድሕን ዝኸተሎም ስልታት ኩሎም፡ ንመሰረታዊ ሕቶታት ህዝብታትና ፈጺሞም ዝምልሱ ኣይኮኑን፤ ኣብ ዝሓለፉ 28 ዓመታት ዘውረደ ዕንወት፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብታትና ኣዕራፊዎ ዘሎ ዘይሓዊ ስንብራት ውሒዱስ፡ ርግእ ኢልካ ምሕሳብ ከምዘድልን፡ ነዚ ከኣ ዓመታት ከምዝሓትት፡ ኣብ ጽንብል መዓልቲ ናጽነትና 24 ግንቦት፡ ከይሓፈረ ከመልከት ተኸታቲልናዮ ኢና። ህጹጻት ጠለባት ህዝብታትና ዘይኮኑ፡ ጸርግያታትን ናይ ባቡር መስመርን ናይ ምህናጽ መደብ ከምዘለዎ ክቐሸሽ ፈቲኑ። በዚ ወዲ ኸምዚ ዝቐሸሸ ደላዩ ለውጢ ከምዘየለበ፡ በብእዋኑ ዝቃልሑ ዘለዉ ናይ ደለይቲ ለውጢ መርገጻት ሕርሕራይ ገደሮም ዘነጽሩ እዮም። እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ግን፡ ክሳብ ሎሚ፡ ናይ ለውጢ ምንቅስቓስ ብብቕዓት ዘማእዝን፡ ብተወፋይነት ቅድመ ግንባር ኮይኑ ዝመርሕ ኣካል ጎሊሁ ኣይወጸን ዘሎ። ዓቕምታት ደለይቲ ለውጢ ህዝብታትናን፡ ኣብ ቃልሲ ዝጸንሑን ዘለዉን ፖለቲካዊ ሓይልታትን ሲቪክ ማሕበራትን፡ መቐላ ዕዮኦም ኣነጻሩ፡ ኣወሃሂዱ ብሓደ ኣንፈት ክቃሉ፡ ናብ ዘላቂ ዓወት ክሰጋገሩ ዘብቅዮም፡ ተቐባልነት ዘረጋገጸ መሪሕ ኣካል ኣይተሃነጸን። ብርግጽ እዚ ኣካል'ዚ ካብ ሰማይ ክወርደና እንጽበዮ ኣይኮነን። ካብ'ዚ ናይ ህዝብታትና ናይ ለውጢ ምንቅስቓስ፡ ካብ ፖለቲካዊ ሓይልታትን ሲቪክ ማሕበራትን ውሽጢ ከበቅል ዝኸእልን ዝግበኣን እዩ። ናብ'ዚ ደረጃ'ዚ ንምብቃዕ ድማ፡-

1. መስርሕ ቃልስና ብቕኑዕ ኣንፈት ኣወሃሂዱ ዝመርሓና ኣካል ክሳብ ሎሚ ከምዘይሃነጽና ብልቢ ምእማን የድሊ፤
2. ብዘይካ ብቐዕ መሪሕ ኣካል፡ ህዝባዊ ምንቅስቓስና ክዕወት ከምዘይከእል ክንቅበሎ ይግባእ።
3. ነዚ ብኩራት'ዚ ንምምላስ ድማ፡ ሓላፍነትና ምጂኑ ምርዳእን፡ ብብቕዓት ክንምልሶ ከምእንኸእል ምእማን።
4. ንግብራውነቱ ድማ፡ ኣብ ምክብባርን ምድምጻን ዝተመሰረተ ዕቱብን ሓላፍነታውን ዘተ ምስልሳል፡፡
5. ንህሉው ኩነታት ብዕምቆት ብምግምጋም፡ ንሓባራዊ ቃልስን ለውጥን ዘብቅዑና መፍትሒ ሓሳባት ምቕማጥ፡፡
6. ነዚ ብብቕዓት ዝመርሑን ዘወሃህዱን ኣካላት፡ ካብ ውሽጥና ብምምዛዝ፡ ሙሉእ ሓላፍነት ምሃብ፤
7. ብድሕሪኦምን ኣብ ጎድኖምን ተሰሊፍና፡ ንሓያል ጎድኖም ብምትብባዕ፤ ድኽመታቶም ብምእራም፡ ዘጉደሎም ብምምላእ ሓላፍነቶም ክፍጽሙ ብኹሉ ዓቕምና ምሕጋዝ።

በዚ መንገዲ'ዚ ብምምራሽ፡ ነዚ ተወሊዑ ዘሎ ናይ ህዝብታትና ውዑይ ናይ ይኣክል ምንቅስቓስ ብብቕዓት ብምምራሕን ብምውህሃድን፡ ጸረ ገባቲ ስርዓት ኢሳያስ ቃልስና ብዓወት ክንዛዝም ክንበቐዕ ንኸእል ኢና። መሰጋገሪ መድረኽ ድማ፡ ብናይ ኩሎም ፖለቲካዊ ሓይልታት፡ ሲቪክ ማሕበራትን ደለይቲ ለውጢ ህዝብታትናን ዝተወሃሃደ ጸዕሪ፡ ብሰላማዊ መንገዲ ሓሊፍና፡ ናብ ቅዋማዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ክንሰጋገር ከምእንኸእል ዘጠራጥር ኣይኮነን። ምስጢር ዓወትና ኣብ ኢድ ፖለቲካዊ ሓይልታትናን ህዝባዊ ምንቅስቓስናን ምህላዎ፡ ብጽንዓት ክንኣምነሉ የድሊ። ውድብና ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ)፡ ኣብ ክለ ኤርትራ ሃገራዊ ግንባር(ኤሃግ) ተጠርኒፉ፡ ነዚ ጽኑዕ እምነት'ዚ ሒዙ፡ ምስ ካልኣት ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ ተወሃሂዱ ክቃለስ ከም ወትሩ ድሉው ምህላወ የረጋግጽ።

ቤት-ጽሕፈት ዜናን ባህልን፡
ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ)
ሓምለ 01-2019 ዓ.ም.